

[Enggaard.]

men har blandet reportage og mening sammen, ofte til skade, tror jeg, for begge dele. Faren for en ensidig påvirkning ligger gemt i, at særlige grupper føler en opgave i at lade en holdning trænge igennem enten i skolens hverdag eller i andre sider af det offentlige. Det er måske i sin natur ikke så mærkeligt, at der er retninger med et særligt missionerende præg enten politisk eller på anden måde, som kan få en lille del af udøverne til at føle et behov for at formidle et sådant budskab. Jeg tror altså ikke, at man her alene skal skyde på de såkaldte marxister, som vel i øvrigt er et forkert begreb at anvende i debatten, fordi det står for andet og mere end de politisk venstreorienterede, som sagen vel egentlig vedrører.

Men det er ikke ministeren, og det kan ikke være folketinget, der absolut kan sikre hver eneste elev eller hver medborger i samfundet mod ensidighed i påvirkningen. De ydre rammer i form af styrelseslove og bestemmelser skal naturligvis være hensigtsmæssige også til den daglige varetagelse af, at der ikke sker ensidig påvirkning, er en forpligtelse, som hviler på os alle, et ansvar, som alle må være vågne overfor i hverdagen.

Der har, og med rette, her været henvist til de led i vor skolestruktur, som har særlige muligheder for her at gå ind i dette ansvar; skolenævnene er med rette særlig nævnt i den forbindelse. Men det må efter min opfattelse ikke være sådan, at vi dermed lader problemet være i tillid til, at skolenævn eller skolekommission klarer denne opgave alene. Det er muligt, at man på små og mindre skoler har større forudsætning for at kende hverdagen i enkeltheder og kende de enkelte lærere og deres vilkår, end man har det på de store og de meget store skoler, men jeg kan sige som min egen erfaring som skolenævnmedlem ved en meget stor skole, at det ofte er en meget vanskelig opgave for et skolenævn her at følge i enkeltheder, hvordan skolens liv er.

Men forældrene derimod har, hvor samarbejdet mellem lærere, forældre og elever er rigtigt bygget op, en mulighed for at følge undervisningen i deres børns klasse. De kan danne sig et indtryk af den såvel som af undervisningsmidlerne, og de kan skønne over, om børnenes indføring i debat-

ten om tidens spørgsmål sker, så synspunkter afvejes rimeligt mod hinanden.

Lad mig straks føje til, at der er grund til at glæde sig over, at det bedømmes til at være tilfældet i langt den overvejende del af den danske folkeskoles arbejdsområde.

Alligevel er der grund til, at vi spørger os selv, hvordan vi bedst sikrer os imod, at disse holdninger og oplysninger gives ensidigt. Jeg tror, det her er værd at hæfte sig ved, at kravet om et vist mål af kundskaber i sig selv sætter en grænse for ensidighed i undervisningen. Det gælder ikke blot i folkeskolen, men også i den højere undervisning. Det har vi marxisternes egne ord for, og derfor kan det være nyttigt at erindre det.

Man har — også lidt i debatten i dag — villet bebrejde såvel ministeren som folkeskoledirektøren, at der er sagt advarende ord over for en risiko, som der vel ikke ligger klare beviser for i form af en række tjenestemandssager om overskridelse af lærernes beføjelser. Men man må spørge modsat: skulle man virkelig have ladet det komme så vidt? Og svaret må være et nej. Den eftertanke og den drøftelse af problemerne, som nu trænger sig på rundt i det danske samfund som led i denne debat, er langt at foretrække fremfor en række af sager, som man har udbedt sig som dokumentation.

Jeg finder også, at det tjener organisationerne omkring folkeskolen til ros, at de optog debatten i en rigtig ånd. Kun meget få af de mest yderliggående følte sig vel trådt over tæerne og reagerede voldsomt derpå. Også denne reaktion var utvivlsomt en sund ting i debatten.

Jeg tror, helhedsindtrykket omkring den danske folkeskole er det, at skolens lærere og børnenes forældre og børnene kan mødes i skolens hverdag i tillid til, at der kan være et fornuftigt og rigtigt samarbejde om den vanskelige opgave, det er at skabe grundlaget for mere demokrati, mere åndsfrighed og mere frisind i en tid, hvor udviklingen løber hurtigt, og vi skal ikke underkende de vældige vanskeligheder, som stærkt skiftende vilkår igennem de seneste år har givet for, hvordan denne opgave løses i folkeskolen.

Jeg vil udtrykke håbet om, at debatten i dag kan tjene dette formål, nemlig at tilliden mellem skole og hjem, mellem befolkningen og massemedierne og de kulturelle